

Sygn. akt VI GC 312/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w R. VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: inspektor A. C.

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2016 r. w R.

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółka z o.o. z/s w P.

przeciwko: (...) Spółka z o.o. w upadłości z/s w L.

o stwierdzenie nieważności uchwał

I. stwierdza nieważność uchwał Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości w L. z dnia 06.06.2016r. w przedmiocie odwołania z funkcji prezesa zarządu S. J. oraz w przedmiocie powołania na funkcję prezesa zarządu M. R.,

II. zasądza od pozwanego (...) Spółka z o.o. w upadłości z/s w L. na rzecz powoda (...) Spółka z o.o. z/s w P. kwotę 5.097 zł (pięć tysięcy dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 312/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 października 2016 r.

Pozwem z dnia 28 sierpnia 2016 r. sprecyzowanym pismem z dnia 9 września 2016 r. (k. 24) powód (...) sp. z o.o. w P. wniósł o stwierdzenie nieważności uchwał zgromadzenia wspólników spółki (...) sp. z o.o. w upadłości w L. podjętych w dniu 6 czerwca 2016r. w przedmiocie odwołania z funkcji prezesa zarządu S. J. oraz uchwały w przedmiocie powołania na funkcję prezesa zarządu M. R.. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 6 czerwca 2016 r. w L. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki. Zgromadzenie to zostało zwołane przez wspólnika pozwanej – spółkę (...) sp. z o.o. w W., która swoje prawo do zwołania zgromadzenia uzasadniała otrzymanym upoważnieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w R. XII Wydział Gospodarczy KRS na mocy postanowienia z dnia 17.05.2016 r. RZ.XII Ns Rej. KRS (...). Powód wskazał, że w chwili zwoływania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w/w postanowienie sądu rejestrowego nie było jeszcze prawomocne bowiem spółka (...) sp. z o.o. w upadłości, imieniem której działał ówczesny prezes zarządu - S. J. złożyła od niego środek odwoławczy. Powołując się na przepis art. 252§1 ksh powód podał, że uchwały objęte niniejszym pozwem zostały podjęte na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników, które zostało zwołane wadliwie – bez ważnego i skutecznego upoważnienia, w oparciu o nieprawomocne i nieważne postanowienie Referendarza sądowego, który nie mógł wydać tego rodzaju postanowienia.

W dniu 21 października 2016 r. Przewodniczący zarządził zwrot odpowiedzi na pozew pozwanego z uwagi na nieprzedłożenie odpisu KRS wykazującego sposób reprezentacji na dzień złożenia odpowiedzi na pozew. (k. 38)

Na rozprawie w dniu 31 października 2016 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Powołując się na przepis art. 518¹ kpc wskazał, że postanowienia wydane przez referendarza sądowego są skuteczne i natychmiast wykonalne do czasu rozstrzygnięcia przez sąd skargi, w przedmiocie której sąd rejestrowy ostatecznie umorzył postępowanie. Ponadto wskazał, że drugi udziałowiec pozwanej spółki zwołując nadzwyczajne zgromadzenie nie miał wiedzy o złożonej skardze.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wspólnikami pozwanej spółki (...) sp. z o.o. w upadłości w L. są: powód (...) sp. z o.o. w P. posiadający 4 udziały o łącznej wartości 40 000 zł, spółka (...) sp. z o.o. w W. posiadająca 4 udziały o łącznej wartości 40 000 zł oraz P. P. (1) posiadający 3 udziały o łącznej wartości 30 000 zł.

dowód: odpisy KRS powoda i pozwanego k. 61-68, 9-10

Postanowieniem z dnia 17 maja 2016 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w R. działając na podstawie art. 237 ksh upoważnił drugiego ze współników pozwanej – spółkę (...) sp. z o.o. w W. do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia współników (...) sp. z o.o. w L.. Postanowienie powyższe doręczono wspólnikowi R. inwestycje sp. z o.o. w dniu 19.05.2016 r., a pozwanej (...) sp. z o.o. w dniu 30.05.2016 r.

W dniu 25 maja 2016 r. spółka (...) sp. z o.o. za którą działał jako prezes zarządu S. J. złożyła na powyższe postanowienie skargę zarzucając m.in. że sprawa o upoważnienie do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia współników nie ma charakteru sprawy rejestrowej, a tym samym nie mogła zostać rozpoznana przez referendarza sądowego, który w przedmiotowej sprawie nie mógł orzekać.

W dniu 6 czerwca 2016 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. na którym podjęto zaskarżone uchwały w przedmiocie odwołania z funkcji prezesa zarządu S. J. oraz uchwały w przedmiocie powołania na tę funkcję M. R..

Pismem z dnia 22 czerwca 2016 r. pozwana za którą działał jako prezes zarządu M. R. cofnął skargę (...) sp. z o.o. na postanowienie z dnia 17.05.2016 r.

Postanowieniem z dnia 6 października 2016 r. Sąd Rejonowy w R. XII Wydział Gospodarczy KRS umorzył postępowanie w przedmiocie skargi na postanowienie Referendarza sądowego z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt Ns Rej. (...).

dowód: wniosek (...) sp. z o.o. z dnia 12.04.2016r. z prezentatą sądu z dnia 15.04.2016r. o udzielenie upoważnienia wnioskodawcy do zwołania NZW (k. 890 i następne), postanowienie z dnia 17.05.2016r. referendarza sądowego (k. 1424), z.p.o. tego postanowienia potwierdzone przez R. Inwestycje, skarga z daty nadania w UP 25.05.2016r. złożona przez prezes S. J. (k. 1440-1463), pismo prezesa zarządu S. J. z dnia 02.06.2016 r. oraz zarządzenie z upoważnienia sędziego z dnia 10.06.2016r. o doręczeniu odpisu skargi adwokatowi M. K. z wezwaniem do ustosunkowania się do skargi , cofnięcie skargi z dnia 22.06.2016r. (k. 1489) podpisane przez M. R. - prezesa zarządu oraz odpowiedź na skargę (k. 1490) z datą prezentaty sądu 30.06.2016r., postanowienie z dnia 06.10.2016r. (k. 1496) na okoliczność przebiegu postępowania przed SR Wydział KRS w przedmiocie wniosku o udzielenie upoważnienia do zwołania NZW.

W dniu 24 października 2016 r. Sąd Okręgowy w R. wydał wyrok w sprawie VI GC 224/16 z powództwa (...) sp. z o.o. w W. przeciwko (...) spółka z o.o. w upadłości w L. w którym w punkcie I stwierdził nieważność uchwały 3b Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w L. z dnia 22 grudnia 2015 r. w przedmiocie powołania S. J. na Prezesa Zarządu.

(bezsporne)

Stan faktyczny pozostawał w niniejszej sprawie bezsporny. Sąd ustalił go na podstawie dowodów z dokumentów, w tym akt sprawy Ns Rej. KRS (...), przy pomocy których ustalony został przebieg procesu zwołania (...) sp. z o.o. oraz przebieg postępowania przed Sądem Rejonowym Wydziałem KRS w przedmiocie wniosku o udzielenie upoważnienia do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony i były wiarygodne w zakresie jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 kpc.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie domaga się stwierdzenia nieważności dwóch uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 6 czerwca 2016 r. podjętych w przedmiocie odwołania z funkcji prezesa zarządu S. J. (1) oraz o powołaniu na tę funkcję M. R. (2). Powód zarzucał, że w chwili zwoływania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników postanowienie sądu rejestrowego upoważniające wspólnika do jego zwołania było nieprawomocne ze względu na złożony środek odwoławczy, a ponadto upoważnienie to było nieważne bowiem zostało wydane przez Referendarza Sądowego w którego kompetencjach nie leży wydawanie tego rodzaju rozstrzygnięć.

Podstawą prawną powództwa jest przepis art. 252 ksh zgodnie z którym

osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się. (§ 1)

Naruszenie prawa uzasadniające stwierdzenie nieważności uchwały ma miejsce nie tylko wtedy gdy przy jej powzięciu zaszły nieprawidłowości, lecz także wtedy gdy do tego naruszenia doszło w stadium wcześniejszym np. w stadium zwołania zgromadzenia wspólników. Sprzeczność uchwały z ustawą może odnosić się zarówno do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwołania i przebiegu zgromadzenia wspólników oraz sposobu podejmowania uchwał. (por. np. wyrok SA w Poznaniu z 15.09.2005 r. I ACa 425/05, wyrok SN z 9.9.2010 r., I CSK 530/09)

Jeżeli okaże się, że zgromadzenie zostało zwołane z naruszeniem przepisów ustawy, to zaskarżeniu podlegają powzięte na nim uchwały, a nie czynność zwołania zgromadzenia (wyr. SA w Białymstoku z 29.1.2009 r., I ACA 619/08)

W rozpoznawanej sprawie zachodziła tego rodzaju podstawa do stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) sp. z o.o. z dnia 6 czerwca 2016 r. ze względu na to, że podjęto je bez wykonanego na dzień 6.06.2016 r. upoważnienia sądu rejestrowego.

Przechodząc do wyjaśnienia spornej pomiędzy stronami kwestii przepisów znajdujących zastosowanie w przedmiotowej sprawie należy wskazać, że nie każde postępowanie przed sądem rejestrowym jest postępowaniem rejestrowym. Postępowanie rejestrowe, w rozumieniu przepisu art. 694¹ kpc, to tylko postępowanie w sprawach o wpis (wykreślenie) w Krajowym Rejestrze Sądowym (§ 1) i odpowiednio postępowanie o wpis (wykreślenie) w innych rejestrach prowadzonych przez sądy (§ 2). Definicja postępowania rejestrowego zawarta w art. 694¹ kpc nie obejmuje czynności pomocniczych i nadzorczych prowadzonych przed sądem rejestrowym. Do tych postępowań zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2010 r. V CSK 409/09, postanowienie SN z 19.02.2015 r. III CZ 2/15).

Prawo wystąpienia do sądu rejestrowego, w trybie art. 237 KSH, z wnioskiem o udzielenie upoważnienia do zwołania zgromadzenia wspólników jest instrumentem ochronnym przysługującym wspólnikom spółki w sytuacji gdy w terminie dwóch tygodni od przedstawienia wniosku zarządowi, zgromadzenie wspólników nie zostanie zwołane. Jak wskazuje się w literaturze i orzecznictwie wydanie tego upoważnienia należy wprawdzie do sądu rejestrowego, jednak należy do rozstrzygnięć o charakterze pomocniczym i nadzorczym, mieszczącym się w kategorii spraw

nierejestrowych. (por. m.in. komentarze do art. 694⁽¹⁾§1 kpc, T. Domińczyk, P. Prus, Lex Omega dla Sądów 2015, postanowienie SN z dnia 19.02.2015 r. III CZ 2/15, postanowienie SN z dnia 15.04.2010 r. V CSK 409/09, wyrok SA w Poznaniu z 15.09.2005 r. I ACa 425/05)

Zatem, pomimo, że w postępowaniu rejestrowym postanowienia merytoryczne są do zasady natychmiast skuteczne i wykonalne, z chwilą ich wydania (art. 694⁵§1 kpc) to zasada ta nie znajdzie zastosowania w odniesieniu do rozstrzygnięć wprawdzie wydawanych przez sąd rejestrowy lecz nie mających charakteru „sprawy rejestrowej”. Upoważnienie sądu rejestrowego do zwołania zgromadzenia wspólników wydawane w trybie art. 237 ksh nie wiąże się z żadnym wpisem do rejestru, nie ma zatem charakteru sprawy rejestrowej a jest sprawą należącą do postępowania pomocniczego i nadzorczego prowadzonego przez sąd rejestrowy w stosunku do podmiotu wpisanego do rejestru do którego należy stosować przepisy ogólne o postępowaniu nieprocesowym. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, chyba, że ustawa stanowi inaczej. Z kolei zgodnie z art. 521 kpc jeżeli przepis szczególny inaczej nie stanowi, postanowienie orzekające co do istoty sprawy staje się skuteczne, a jeżeli wymaga wykonania - także wykonalne, po uprawomocnieniu się. Orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. (art. 363 §1 kpc) Na orzeczenie referendarza sądowego przysługuje skarga, którą wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia stronie postanowienia, chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej. (art. 398²²§1-5 kpc)

Z ustaleń faktycznych sądu wynika, że udziałowiec mniejszościowy pozwanej – spółka (...) sp. z o.o. w W. złożyła do Sądu Rejonowego w R. - sądu rejestrowego wnioski, w oparciu o przepis art. 237 ksh o udzielenie upoważnienia do zwołania zwyczajnego zgromadzenia wspólników (...) sp. z o.o. ze względu na to, że jego wcześniejszy wniosek skierowany do zarządu tej spółki o zwołanie zgromadzenia pozostał bezskuteczny. W dniu 17 maja 2016 r. Referendarz Sądowy wydał stosowne postanowienie upoważniające tego wspólnika do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki. Postanowienie to zostało doręczone wnioskodawcy - spółce (...) sp. z o.o. w dniu 19.05.2016 r., natomiast pozwanej spółce jako uczestnikowi postępowania w dniu 30.05.2016 r. Zatem 7- dniowy termin na złożenie skargi liczony od dnia doręczenia postanowienia pozwanej w dniu 30 maja 2016 r. jeszcze nie upłynął w dniu 6 czerwca 2016 r. w którym odbyło się zgromadzenie wspólników na którym podjęto zaskarżone uchwały w przedmiocie zmian osobowych w zarządzie pozwanej. W tym stanie rzeczy należy więc stwierdzić, że zgromadzenie wspólników odbyło się w dacie kiedy postanowienie z 17 maja 2016 r. upoważniające wspólnika do jego zwołania nie było jeszcze prawomocne, a zatem odbyło się ono bez wykonalnego upoważnienia sądu rejestrowego. Powyższe skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności obu uchwał podjętych na tym Zgromadzeniu na podstawie art. 252 ksh.

Natomiast nie ma racji powód zarzucając brak uprawnienia Referendarza Sądowego do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie upoważnienia do zwołania zgromadzenia wspólników.

Zgodnie z art. 509¹§2 kpc w brzmieniu wprowadzonym ustawą z dnia 15.01.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 218), która obowiązuje od dnia 20.03.2015 r. czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry sądowe może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy.

Przepis ten w obecnym brzmieniu nie wyłącza możliwości podejmowania przez referendarza sądowego innych czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejestrowych, z wyjątkiem spraw które podlegają rozpoznaniu na rozprawie. Udzielenie upoważnienia do zwołania zgromadzenia wspólników nie jest sprawą rejestrową ale należy do kompetencji sądów rejestrowych, które od 20.03.2015 r. mogą być również rozpatrywane przez referendarzy sądowych.

Dalsze kwestie prawne jakie pojawiły się w toku niniejszego postępowania jak zasadność umorzenia przez sąd rejestrowy postanowieniem z dnia 6 października 2016 r. postępowania w przedmiocie skargi pozwanej na postanowienie referendarza sądowego z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt Ns Rej. KRS 6694/16/544 oraz zagadnienie

skutków prawnych jakie wywołał wyrok tut. Sądu Okręgowego z dn. 24.10.2016 r. VI GC 224/16 pozostają bez wpływu na wydane w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie, dlatego nie były przedmiotem rozważań Sądu. Jedyne na marginesie można wskazać, że skarga na postanowienie referendarza sądowego, które nie miało charakteru związanego z wpisem do rejestru jest rozpoznawane przez sąd rejonowy nie w trybie art. 518¹§3a kpc, lecz na podstawie art. 398²² kpc, który stanowi, że w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc (§2). Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle brzmienia powołanego przepisu umorzenie postępowania wywołanego skargą przez sąd rejestrowy nie było prawidłowe z uwagi na to, że postanowienie referendarza z dnia 17.05.2016 r. z chwilą jego zaskarżenia utraciło moc.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości na podstawie powołanych wyżej przepisów o czym orzekł w pkt I wyroku.

O kosztach Sąd orzekł stosownie do wyniku sprawy na podstawie art. 98 § 1 i 3 zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 097 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania na które złożyły się: opłata sądowa od pozwu 4000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (1080 zł +17 zł) ustalone na podstawie § 8 pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).(punkt II wyroku).